

JAVNO PREDUZEĆE RTCG

Podgorica, 16. 12. 2022. god.

Broj 01-836511

FINANSIJSKI PLAN RTCG

PLAN ZA 2023. GODINU

SADRŽAJ

UVOD	3
I Planirani prihodi i rashodi	7
II Plan prihoda	8
III Plan rashoda	10
TROŠKOVI LIČNIH PRIMANJA	12
DIREKTNI I INDIREKTNI TROŠKOVI U FUNKCIJI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA	13
TEKUĆE I INVESTICIONO ODRŽAVANJE	18
AMORTIZACIJA	20
PLAN POTREBA ZA INVESTICIONIM ULAGANJIMA ZA 2023	21
ZAKLJUČAK	26

UVOD

Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televiziji Crne Gore kreiran je formalni okvir za finansiranje javnog servisa RTCG, koji je usklađen sa principima na kojima treba da se i zasniva finansiranje javnih medija: stabilnost, nezavisnost, adekvatnost i predvidljivost. Prethodno navedeno je usaglašeno sa standardima koje Crna Gora, kao članica Savjeta Evrope i zemlja kandidat za članstvo u EU, treba da primjenjuje i poštuje. To su, između ostalog: Preporuka Komiteta ministara Savjeta Evrope CM/Rec(96)10 o garanciji nezavisnosti javnog elektronskog emitovanja; Preporuka Komiteta ministara Savjeta Evrope CM/Rec (2012)1 o upravljanju javnim medijskim servisima; Saopštenje Komisije o primjeni pravila državne pomoći na javni radiodifuzni servis;

Potreba za obezbjeđivanjem institucionalne nezavisnosti javnih servisa posebno je naglašena u dokumentu „Regionalni zajednički principi o finansiranju i upravljanju javnim medijima na Zapadnom Balkanu“, koji su uključeni u Deklaraciju i preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore (SAPC) 2020. godine. U Deklaraciji se naglašava da javni emiteri uvijek treba da ostanu nezavisni i zaštićeni od neprimjerenog uticaja i pritiska sa bilo koje strane i „ohrabruje Crna Gora da implementira Regionalne zajedničke principe o finansiranju i upravljanju javnim medijskim servisima, koje su usvojili predstavnici parlamenata, regulatornih tijela, najvišeg rukovodstva javnih medijskih servisa, njihovih organa upravljanja i civilnog sektora sa Zapadnog Balkana u Sarajevu (2019) i Beogradu (2020).“ Kad je riječ o Procesu stabilizacije i pridruživanja EU, treba imati u vidu da je pitanje transformacije RTCG u javni servis od značaja za poglavlja 10 (informatičko društvo i mediji) i poglavlje 23 (pravosuđe i osnovna prava).

U toku je izmjena zakonodavnog okvira (Medijska strategija, Zakon o medijima i Zakon o RTCG i potpuno novog Zakona o AVM uslugama), čija se finalizacija i usvajanje očekuje već tokom 2022. godine ili u prvoj polovini 2023. godine, u tom procesu biće od presudnog značaja mišljenje Savjeta Evrope i EK o usaglašenosti sa međunarodnim standardima.

Finansiranje je jedan od ključnih izazova javnog servisa. Finansijska održivost i predvidljivost je preduslov za održiv razvoj i kvalitetnije i inovativnije programske sadržaje, namijenjene najširem auditorijumu. Program javnog servisa treba da teži izvrsnosti, izbalansiranosti i univerzalnosti, a da bi postigli kvalitet i ciljeve javne misije, neophodna su stalna ulaganja u kadrovske, programske, produkcijske i tehničke kapacitete.

Prema odredbama važećeg Zakona o nacionalnom javnom emiteru: „Iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG preusmjeravaju se sredstva na godišnjem nivou u visini od 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada Crne Gore usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Način i uslovi obezbjeđivanja sredstava iz budžeta Crne Gore ne smiju uticati na uredničku, finansijsku i institucionalnu nezavisnost“. Osim navedenog, RTCG stiče sredstava iz: proizvodnje i emitovanja reklamnih sadržaja, proizvodnje i prodaje audiovizuelnih djela (emisija, filmova, serija i dr.) i nosača zvuka i slike, koji su u interesu javnosti, zatim iz sponzorstva programskih sadržaja, organizovanjem koncerata i drugih priredbi iz donacija međunarodnih organizacija namijenjenih tehničko-

---

tehnološkoj i programskoj podršci i stručnom usavršavanju, kao i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Kako su transferi iz državnog budžeta dominantan izvor iz kojeg se finansira RTCG, jasno je da će nepredvidljivost ekonomskih kretanja i stanje državnih finansija, izazvanih prevashodno nestabilnom političkom situacijom kako u zemlji tako i globalno, odraziti i na iznos sredstava kojima će RTCG raspolagati u poslovnoj 2023. godini. Valja naglasiti i da je u postojećem zakonu ograničeno reklamiranje u prime time-u, a za oglašavanje i telešoping i van navedenog termina. Ograničenja u prime time-u će, uz nepovoljnu situaciju na marketinškom tržištu, dodatno negativno uticati na visinu prihoda od marketinga.

Još jednom naglašavamo da se RTCG-u mora obezbijediti institucionalna, pa time i finansijska nezavisnost bez mogućnosti spoljnjih uticaja, posebno bez eventualnog političkog uticaja na njenu uređivačku politiku i ukupnu nezavisnost djelovanja.

Radio i televizija Crne Gore je javni servis i nacionalni javni emiter, pa ima dodatnu obavezu da proizvodi raznovrsne programske sadržaje za sve segmente crnogorskog društva. Da objektivno i istinito informiše javnost, kao i da zadovolji različite zahtjeve i interesovanja crnogorskih građana i svih, a posebno vulernabilnih kategorija.

Nastojanja RTCG u 2023. godini će naglašeno biti usmjerena na kontinuiranu obuku kadra, usvajanje novih trendova i tehnologija jer je to jedini način da se održi korak sa zahtjevnim i obimnim inovacijama koje nameće izuzetno brz razvoj novih tehnologija. Postavljene standarde u visokom tehnološkom kvalitetu slike i zvuka, RTCG će nastojati da što više obogati kvalitetnim programskim sadržajima, te je tako u planu i povećanje sopstvene produkcije igranog programa, kao i značajno ulaganje u koprodukciju i otkup nezavisnih AV djela. U okviru kuće su sa novim sistemom za emitovanje i proizvodnju programa već stvorene pretpostavke za značajno veći kvalitet i kompleksnost proizvedenih programskih sadržaja. Takođe, tokom naredne godine će se raditi na osavremenjavanju i stvaranju boljeg ambijenta i radnih uslova za zaposlene.

Televizija Crne Gore će uz slogan „Jedan za sve” nastaviti sa uređivačkom politikom koja se zasniva na izbalansiranom i objektivnom izvještavanju i time nastojati da nastavi trend rasta povjerenja i gledanosti kod crnogorskih građana, kao i rast učešća mlađe populacije u ukupnom gledalištu TVCG.

TVCG će nastaviti sa tematskim emisijama i pokretanjem novih priča od javnog interesa. 2023. godina je izborna godina što dodaje novu obavezu da se adekvatno isprati „izborna trka” uz poštovanje pravila i ravnopravan tretman svih političkih takmaca. Kroz prime time emisije obradiće se društveno političke i ekonomske teme sa relevantnim gostima iz javnog života Crne Gore, a nastavićemo da unapređujemo sve programske sadržaje kroz kvalitetne emisije dokumentarnog, naučno – obrazovnog, dječijeg, sportskog i kulturno umjetničkog programa, čime se ispunjava i vrlo važna, društvena uloga Javnog servisa koji mora emitovati kredibilne programske sadržaje. Nastaviće se realizacija već etabliranih prime-time emisija (Argumenti, Fokus, Okvir, Naglas kao i emisija zabavnog sadržaja kao što su Nedjeljom popodne, Stil, Emisija o automobilizmu, Fudbal Fest i Basket Fest, te prenosima brojnih sportskih događaja na kanalima Javnog servisa, građani Crne Gore će u 2023.godini moći da prate brojna sportska

takmičenja kao što su: Svjetsko prvenstvo u muškom rukometu (januar), Svjetsko prvenstvo u ženskom rukometu, Evropsko prvenstvo u vaterpolu, evropsko prvenstvo za odbojkaše, svjetsko prvenstvo u atletici, ABA ligu, skijanje, fudbalsku reprezentaciju Crne Gore, velike teniske turnire za koje su pregovori u toku, kao i reprezentativne selekcije i nastupe domaćih klubova na međunarodnoj sceni.

Na Parlamentarnom kanalu (TVCG 3) program je prilagođen praćenju Skupštine Crne Gore, sa akcentom da edukuje i informiše građane o najvažnijim političkim temama od javnog interesa. Parlamentarni kanal preuzeće sve direktne prenose skupštinskih zasijedanja, parlamentarnih odbora i radnih grupa. S obzirom da će se u Crnoj Gori održati redovni predsjednički izbori, u planu su intervjui s predsjedničkim kandidatima, završno sučeljavanje, izborni blokovi s njihovih konvencija, promotivnih skupova, tribina itd.

Na satelitskom kanalu u 2023. godini i dalje će se obrađivati teme iz života naših ljudi uglavnom u ruralnim predjelima, kako bi se promovisala tradicija, porodične i kulturne vrijednosti. Kroz portrete i specijalizovane emisije planirani su razgovori s uspješnim ljudima koji su važni akteri crnogorskog društva, obilježavanje manifestacija, susreti dijaspore i sl. Nastavićemo i sa emitovanjem informacija o aktivnostima dijaspore, kao i pregled najvažnijih biznis vijesti iz Crne Gore. Usvajanjem novog legislativnog okvira, koji se očekuje tokom 2023. godine, obaveza Javnog servisa biće distribucija sadržaja preko globalnih distributivnih mreža, pa će se satelitski kanal prilagoditi novim obavezama i razvoju tehnologije.

Osim sadržaja planiramo i da vizuelno modernizujemo naše emisije. Cilj nam je takođe i da naš program učinimo zanimljivim i prijemčivim mlađoj populaciji. Uvođenje novih emisija, kao i „rebranding” postojećih, biće praćeno izradom scenografije, novih grafičkih rešenja kao i novog vizuelnog identiteta u skladu sa emitovanim programskim sadržajima. Predviđena je i postavka velikog led zida u velikom studiju, kao i obnova kompletnog studijskog mobilijara u svim studijskim cjelinama.

Radio Crne Gore će nastojati da se i tokom 2023. godine, u pogledu produciranja modernih formi radijskog novinarstva, kao i u tehničko-tehnološkom pogledu, što više približi slušaocima. Radio Crne Gore će ostati kod očuvanja trenda jednog od najcitiranijih elektronskih medija u Crnoj Gori, držeći fokus na brzini i tačnosti informacija koje plasira javnosti. Programsko-produkcionim planom za 2023. godinu predviđeni su novi programski sadržaji, prevashodno magazinskog i zabavnog tipa, kako na 1. programu tako i na Radiju 98, dok će neke tradicionalne emisije IPP-a, kao i drugih programa dobiti savremeniju obradu i format bliži vremenu i modernom slušaocu. U 2023. godini računa se na čvrsto programsko pozicioniranje emisija koje su kao produkcija Radija u programima sva tri medija RTCG, a pored „Linka”, koji je definitivno izborio svoje mjesto u medijskom spektru, tu je i nova emisija „Pretnes”, produkcijski i tehnički slično rješenje, od koje se očekuje da prostor medijske slobode na javnom servisu učini još dostupnijim različitim društvenim činiocima. Takođe, tokom 2023. RCG će pokrenuti nekoliko on line radio kanala, kako je to već zacrtano programsko-produkcionim planovima, za šta je potrebno planirati značajna sredstva.

Finansijski plan Radija Crne Gore za 2023. godinu prati realne potrebe ovog medija u sferi direktnih i indirektnih produkcijskih troškova, kao i nabavke neophodne računarske i

kancelarijske opreme i inventara, kao i adaptacije radnih prostorija. To će svakako poboljšati uslove rada i tehničke mogućnosti za realizaciju planiranih programskih sadržaja, osobito u uslovima imperativnog prelaska na novi softver (Jutel) za pripremu i realizaciju programa.

U okviru organizacionih promjena u RTCG, kreiran je Online RTCG koji se fokusira na nelinearne kanale distribucije i činiće ga četiri organizacione jedinice: Redakcija Portala, Razvoj i održavanje, Redakcija društvenih mreža i OTT platforma. Većina sadržaja sa Portala biće plasirana i na društvenim mrežama, ali će na njima biti kreirani i sopstveni sadržaji.

U 2023. godini će biti izvršena značajna tehnička unapređenja portala www.rtcg.me u smislu uvođenja CMS-a i značajno novih tehničkih rješenja, kako u aplikativnom dijelu, tako i izmjenama cjelokupnog tehničkog rješenja. U fokusu za narednu godinu biće i video produkcija Portala RTCG uz povećanu sopstvenu produkciju, kao i povećanje udjela autorskih sadržaja na portalu. Opređeljenje portala biće autorske priče, kao i informacije online novinara sa pratećim video-sadržajem. Rtcg.me će nastojati da prilagodi sadržaje Portala i slijepim i slabovidim osobama, u granicama tehničkih mogućnosti. U planu je kreiranje podsajtova sa rubrikama u vezi sa svim značajnim dešavanjima i sportskim takmičenjima uz promo sadržaje.

U toku je izmjena zakonske regulative koja će u velikoj mjeri determinisati i rad i obaveze RTCG. U toku su izmjene Medijske strategije, Zakona o medijima i Zakona o RTCG kao i izrada potpuno novog Zakona o AVM uslugama. Naprijed navedeno će zahtijevati upodobljavanje internih akata, sistematizacije radnih mjesta i brojnih drugih internih, proceduralnih akata u skladu sa novim propisima i zakonskom regulativom.

Javni servis u toku ove godine svoju djelatnost obavlja u izuzetno kompleksnom i promjenljivom ambijentu. U poslednjih pola godine desile su se promjene u crnogorskom zakonodavstvu koje se tiče oblasti finansija (prije svega izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjene Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju i povećanje minimalne zarade sa 250EUR na 450EUR). RTCG je u prethodne dvije godine svoje aktivnosti, usled pomenute krize izazvane COVID-19, morala usled objektivnih okolnosti smanjiti na minimum. U ovim okolnostima je do minimuma bila dovedena i investiciona aktivnost, a koju je neophodno održavati iz godine u godinu kako bi se smanjivao jaz u odnosu na javne servise i uopšte televizije koje su na tehnološki i tehnički naprednom nivou. Imajući u vidu prethodno, rukovodstvo RTCG se odlučilo da u toku ove godine počne sa realizacijom investicija koje su do skoro bile "zamrznute", a opet imajući u vidu i ambijent u kome se trenutno odvija poslovanje.

Realizacija i ostvarenje Finansijskog plana za 2023. godinu je uslovljena daljim razvojem situacije i uslova poslovanja izazvanih stanjem državnih finansija, odnosno javnih prihoda, političkom situacijom u zemlji, pa su u takvim uslovima izrade finansijskog plana sve kategorije prihoda i rashoda podložne promjenama, a u skladu sa opštim ekonomskim stanjem i kretanjem makroekonomskih pokazatelja. Takođe, eskalirao je najveći vojni sukob na našem kontinentu od završetka Drugog svjetskog rata, koji za posledicu ima najveću energetska krizu i krizu cijena hrane u poslednje tri decenije.

Uz već započete investicione aktivnosti tokom 2022. Godine, planirane su i značajne tehnološke investicije, uz sprovođenje obaveznih aktivnosti na održavanju postojeće opreme, prostora i radnih prostorija.

RTCG svoje poslovne knjige vodi u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji, MRS i MSFI, uz poštovanje internih pravila i politika. Finansijski plan RTCG za 2023. godinu urađen je u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, odredbama drugih zakonskih propisa čije odredbe se odnose na djelatnost RTCG, Statutom i normativnim aktima.

I Planirani prihodi i rashodi

Tabela 1: Planirani prihodi, rashodi i rezultat

1	Elementi	PLAN
		2023
1	2	4
I	UKUPNI PRIHODI	20.908.500
1.	JAVNI PRIHODI (Budžet CG)	17.203.500
2	KOMERCIJALNI PRIHODI	1.090.000
3	OSTALI PRIHODI	2.615.000
II	UKUPNI RASHODI	20.903.500
1	DIREKTN I INDIREKTN TROŠKOVI	6.021.150
	<i>Direktni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	4.175.100
	<i>Indirektni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	1.846.050
2	LIČNA PRIMANJA	9.552.000
	<i>Ukupni troškovi zarada</i>	8.650.000
	<i>Ostala lična primanja</i>	902.000
3	TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE	2.045.350
4	AMORTIZACIJA	3.085.000
5	OSTALO	200.000
III	NETO DOBIT / GUBITAK	5.000

Ukupno planirani prihodi u 2023. iznose **20.908.500 EUR**. Ukupni rashodi projektovani su u iznosu od **20.903.500 EUR**, i rezultat **5.000 EUR**. Projekcija poslovnog rezultata za 2023.godinu zasnovana je na uravnoteženom odnosu ukupnih prihoda i rashoda.

II Plan prihoda

U nastavku je dat tabelarni prikaz prihoda koji su projektovani u 2023. godini.

Tabela 2 Prihodi

	Vrsta prihoda	PLAN
		2023
1	2	4
I	JAVNI PRIHODI	17.203.500
	Budžet CG	17.203.500
II	KOMERCIJALNI PRIHODI	1.090.000
	Marketing-oglašavanje, sponzorstvo itd.	770.000
	Ostali komercijalni prihodi,teh. usluge reemit. progr, itd	320.000
III	OSTALI PRIHODI *	2.615.000
	U K U P N O: (I+II+III)	20.908.500

Strukturu ukupno planiranih prihoda u 2023. godini čine:

I Javni prihodi (budžetski prihodi)

1. Shodno Zakonu o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore , iz Budžeta Crne Gore, za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, preusmjeravaju se sredstva na godišnjem nivou u visini 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Planirani iznos javnih prihoda u 2023. godini opredijeljen za Radio i Televiziju Crne Gore iznosi 17.203.500 EUR.

II Komercijalni prihodi*

2. **Komercijalni prihodi** u 2023. godini projektovani su u iznosu od 1.090.000 EUR. U komercijalne prihode ulaze prihodi od oglašavanja, sponzorstva, reemitovanja programa, tehničkih i produkcijskih usluga i drugi komercijalni prihodi koje RTCG ostvaruje na tržištu, shodno Zakonu. Marketinški prihodi planirani su u iznosu od 770.000 EUR, dok su ostali komercijalni prihodi planirani u iznosu od 320.000 EUR. Komercijalni prihodi su planirani na istom nivou kao i za 2022. godinu. Situacija na marketinškom tržištu je nepovoljna, kao i opšta ekonomska kretanja i pokazatelji. Uz to postojeći Zakon o nacionalnom javnom emiteru nameće ograničenje za plasiranje marketinških sadržaja u prime time-u.

3. **Ostali prihodi***, u koje ulaze prihodi od naplate štete od osiguranja, kursnih razlika, naplaćenih otpisanih potraživanja, prihodi po osnovu donacije, zatim ostali finansijski prihodi i ostali prihodi, projektovani su na nivou od 2.615.000 EUR. U ovaj iznos projektovan je i prihod u iznosu amortizacije donirane opreme (MRS 20) u iznosu od 2.520.000 EUR.

III Plan rashoda

Tabela 3 Rashodi

	Vrsta troškova	PLAN
		2023
1	2	4
I	UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA	6.021.150
	Direktni troškovi proizvodnje i emitovanja	4.175.100
	Indirektni troškovi proizvodnje i emitovanja	1.846.050
II	LIČNA PRIMANJA	9.552.000
	Ukupni troškovi zarada	8.650.000
	Ostala lična primanja: otpremnine, prevoz, pomoć, nagrade i dr.	902.000
III	TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE	2.045.350
IV	AMORTIZACIJA	3.085.000
V	OSTALO (rezerv.sudski sporovi. itd.)	200.000
	U K U P N O	20.903.500

Strukturu planiranih rashoda čine:

1. Ukupni troškovi u funkciji proizvodnje i emitovanja programa (direktni i indirektni), planirani su u iznosu od **6.021.150** EUR. **Direktni troškovi** su planirani u iznosu **4.175.100** EUR , dok su **indirektni troškovi** planirani u iznosu od **1.846.050** EUR. Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, koprodukciju i nezavisnu produkciju, sopstvenu produkciju dramskog igranog programa, spoljne saradnike, službena putovanja, tehničke veze, itd. Najveće učešće u Indirektnim troškovima imaju troškovi energenata, troškovi osiguranja, troškovi materijala, ispitivanje gledanosti, i sl.
2. Troškovi **ličnih primanja**, planirani su na nivou od **9.552.000** EUR, od čega se na zarade odnosi **8.650.000** EUR , na ostala lična primanja **902.000** EUR. U RTCG predstoji izrada

---

nove sistematizacije radnih mjesta i digitalizacija poslovnih procesa, pa u zavisnosti od naknada predviđenih novim kolektivnim ugovorom i broja zaposlenih moguće su promjene u iznosima planiranih sredstava za lična primanja u 2023. godini.

3. Troškovi **tekućeg i investicionog održavanja**, planirani su u iznosu od **2.045.350 EUR**. Pod ovom stavkom finansijskog plana su predviđeni troškovi održavanja opreme i novog sistema za proizvodnju programa iz procesa digitalizacije, troškovi za održavanje i adaptaciju građevinskog objekta i održavanje postrojenja i opreme RTV doma, kao i troškove održavanja vozila.
4. Troškovi **amortizacije**, planirani su u iznosu od **3.085.000 EUR**, od čega je projektovani iznos amortizacije donirane opreme **2.520.000 EUR**. Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu, Kontnim okvirom i normativnim aktima RTCG, sredstva za digitalizaciju evidentirana su u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 20 i imaju karakter državnih davanja. Standardom je propisano da se državno davanje koje se odnosi na imovinu iskazuje u bilansu stanja kao odloženi prihod, a prihod po osnovu davanja priznaje se u toku vijeka trajanja, odnosno amortizacije sredstava, kroz prihod u iznosu amortizacije. Sredstva su dakle prvo knjižena kao odložen prihod, koji se evidentira u bilansu stanja, a ne u bilansu uspjeha, tako da se ona prikazuju i na prihodnoj strani kao prihod u iznosu amortizacije digitalne opreme, ali i na rashodnoj strani kao amortizacija sredstava za digitalizaciju, što je i prikazano u Finansijskom planu za 2023. godinu.
5. **Ostali troškovi** planirani su u iznosu od **200.000 EUR** i odnose se na rezervisanja i troškove po osnovu sudskih sporova, kao i na ostala rezervisanja u skladu sa računovodstvenim politikama i međunarodnim računovodstvenim standardima.

TROŠKOVI LIČNIH PRIMANJA

Tabela 4: Lična primanja

1	Vrsta troškova	PLAN
		2023
2		4
	LIČNA PRIMANJA	9.552.000
A	Ukupni troškovi zarada	8.650.000
1.	Neto zarade zaposlenih	6.600.000
2.	Porez na zarade	210.000
3.	Doprinosi na zarade	1.840.000
B	Ostala lična primanja	902.000
1	Prevoz	350.000
2.	Otpremnine	100.000
3.	Zimnica	127.000
4	Pomoći zaposlenima	85.000
5.	Jubilarnе i ostale nagrade	30.000
6.	Ostali lični rashodi (dopunski rad, komisije, Ombudsman, godišnji odmori i dr.)	100.000
7.	Naknade za Savjet i komisije Savjeta	110.000

Izvor: Služba finansija

U skladu sa izmjenama zakonske regulative, koja je u toku, doći će i do izmjena u radu, pravima i obavezama RTCG. Navedene izmjene će zahtijevati upodobljavanje internih akata, uključujući i izradu novog kolektivnog ugovora i sistematizacije radnih mjesta kao i brojnih drugih internih akata u skladu sa novim propisima i zakonskom regulativom. U zavisnosti od naknada predviđenih novim kolektivnim ugovorom i broja zaposlenih moguće su promjene u iznosima planiranih sredstava za lična primanja u 2023. godini.

Shodno važećim zakonskim propisima i postojećem Kolektivnom ugovoru i za 2023. godinu su predviđena sredstva za isplatu naknade za zimnicu zaposlenima, prevoz, otpremnine, ostale lične rashode kao i pomoći zaposlenima. Takođe, u toku je rad na novoj sistematizaciji

radnih mjesta kao i digitalizacija poslovnih procesa, što može dovesti do promjena u iznosu opredijeljenih sredstava za lična primanja.

Stavke finansijskog plana koje se odnose na Ostala lična primanja proizilaze iz normativnih akata, odnosno Zakona o radu, Kolektivnog ugovora RTCG, Statuta i Zakona o nacionalnom javnom emiteru.

Učešće troškova ličnih primanja u ukupnim troškovima za redovno poslovanje je manje od 50%, što predstavlja značajno manje učešće u odnosu na prethodne godine.

DIREKTNI I INDIREKTNI TROŠKOVI U FUNKCIJI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA

Tabela broj 6

	Vrsta troškova	PLAN 2023
1	2	4
	Direktni troškovi proizvodnje i emitovanja programa	4.175.100
1	Nosači slike i zvuka	30.000
2	Audio i video linije	141.000
3	Scenografija i šminka	167.000
4	Sport - TV prava	900.000
5	Filmovi i serije	365.000
6	Koprodukcija i nezavisna produkcija	-
7	Vijesti i TV prava EBU itd..	273.000
8	Kreativni i muzički program	27.000
9	Vremenska prognoza	-
10	Autorska prava (PAM, FC)	115.000
11	Informativne agencije	86.100
12	Spoljni saradnici	390.000
13	Intelektualne usluge	25.000
14	Službena putovanja	520.000
15	Zakupi	220.000
16	Suport portal	22.000
17	Internet, kabl.provajderi	78.000
18	Organizacije - Circom, Copeam	8.000
19	Dorada programa, proizv. i tehn. usluge	149.000
20	Sopstvena produkcija igranog programa	338.000
21	Novogodisnji program	60.000
22	EUROSONG	
23	Festival filmskog i TV scenarija	
24	Jutro iz gradova ljetnja i zimska sezona	86.000
25	Crna Gora u svjetskoj POP kulturi	120.000
26	Ostali troškovi	55.000

	Vrsta troškova	PLAN 2023
1	2	4
	Indirektni troškovi koji su u funkciji proizvodnje i emitovanja programa	1.846.050
1	Materijal	135.000
2	Voda	40.000
3	Energija	583.000
4	Telefoni i pošta	86.000
5	Osiguranje	200.000
6	Radna garderoba	35.000
7	Ispitivanje gledanosti itd	46.000
8	Kamate	20.000
9	Platni promet i bankarske usluge	45.000
10	Revizija i ostale eksterne usluge	20.000
11	Ostale eksterne usluge - nefinansijske	127.000
12	Carine i špedicije	2.000
13	Edukacija, stručna literatura, novine	44.000
14	Promocija i sponzorstvo	50.000
15	Reprezentacija	25.000
16	Rezervni djelovi	60.000
17	Alat i sitan inventar	8.000
18	Auto gume	6.000
19	Registracije motornih vozila	12.000
20	Upotreba sops. vozila u posl. svrhe	14.500
21	Ostali nematerijalni troškovi, kinoteka, itd	15.000
22	Rashodi osnovnih sredstva, zalihe	23.000
23	Ispravka vrijednosti potraživanja	20.000
24	Takse, vještačenja i javni izvršitelji	8.000
25	Advokati i notari	40.000
26	Troškovi po sudskim presudama	30.000
27	Odvoz i deponovanje smeća	35.000
28	Rashodi iz ranijih godina	25.000
29	Ostali nepredviđeni troškovi	91.550

Troškovi u direktnoj i indirektnoj funkciji proizvodnje i emitovanja programa za 2022. godinu projektovani su u iznosu od **6.021.150** EUR. **Direktni troškovi** su planirani u iznosu **4.175.100** EUR, dok su **indirektni troškovi** planirani u iznosu **1.846.050** EUR.

Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, troškovi za koprodukciju i nezavisnu produkciju, troškovi dramskog programa, troškovi angažovanja spoljnih saradnika, službena putovanja, zakupi, audio i video linije, vijesti i tv prava EBU, troškovi autorskih prava itd.

Troškovi audio i video linija planirani za 2023. godinu iznose 141.000 EUR. U strukturi troškova audio i video linija najveći iznos pripada sportskim takmičenjima, ali i za unilateralne transmisije za emisije iz zimskih i ljetnjih centara, vanredne događaje, izbore itd.

Troškovi tv prava za sportske događaje u 2023. godini planirani su u iznosu od 900.000 EUR. Redakcija Sportskog programa će i u 2023. godini nastaviti sa emitovanjem velikih događaja, ali će i dalje prioritet biti crnogorski sport.

Planirani troškovi TV prava za sportska takmičenja se odnose na Svjetska prvenstva u rukometu za muškarce i žene, utakmice fudbalske reprezentacije Crne Gore, SP u skijanju, Evropsko prvenstvo u odbojci za muškarce, Svetsko prvenstvo u skijanju i turneju novogodišnje skakaonice, FINA takmičenja u 2023. godini, košarkaško prvenstvo svijeta za muškarce, utakmice košarkaške regionalne ABA lige itd.

Nastavićemo sa prenosima utakmica crnogorske fudbalske lige i kupa, zatim utakmica mlade reprezentacije (U21) u kvalifikacijama za Evropsko prvenstvo, kao i mečeva naših klubova u kvalifikacijama za UEFA-a takmičenja. Što se tiče ostalih važnih sportskih događaja planiran je prenos Svjetskog prvenstva u atletici i teniskih turnira Roland Garros ili Wimbledon, u zavisnosti od ishoda pregovora sa vlasnicima TV prava za navedene teniske turnire.

Na oba kanala Televizije Crne Gore, planirano je da se emituje više od 3.300 sati filmskog i serijskog programa i to: dugometražni igrani filmovi, serijski, animirani, kao i dokumentarni programi strane proizvodnje. Nastavljajući trend povećanja kvaliteta filmskog i serijskog programa na kanalima RTCG, emitovaće se provjereni filmovi različitih žanrova koji su nagrađivani Oskarima ili imaju neke prestižne festivalske nagrade, kao i ostvarenja u skladu sa interesovanjima raličitih društvenih grupa kao i serije kao što su Klan, Državni službenik, Tajna vinove loze, Crna svadba itd. Ova pozicija rashoda sadrži i prava namijenjena dječjoj redakciji za filmove namijenjene toj uzrasnoj populaciji. Ukupni troškovi na ovoj poziciji su planirani u iznosu od 365.000 EUR.

Za 2023. godinu planirana su izdvajanja za koprodukciju i nezavisnu produkciju, kao i za sopstvenu produkciju igranog i dramskog programa. Ulaganja u koprodukciju i nezavisnu produkciju planirana su na nivou od 385.000 EUR, a u sopstvenu produkciju 338.000, dok su namjenski odvojena sredstva u iznosu od 120.000 EUR za serijal „CG u svjetskoj POP kulturi“. CG u svjetskoj POP kulturi podrazumijeva seriju televizijskih formata u kojima će se obraditi život i obaviti intervjui za značajnim ljudima porijeklom iz Crne Gore, koji su ostvarili zapažene rezultate u svijetu popularne kulture (film, strip, popularna muzika itd).

Troškovi vijesti i tv prava EBU odnose se na troškove članarine EBU i EVN/PNN evrovozijsku razmjenu programskih sadržaja i planirani su na nivou od 273.000 EUR. Radi se redovnom godišnjem rashodu o čijoj visini odlučuje EBU na svojim godišnjim skupštinama i iskazuje se u CHF-ovima, a tendencija je rasta kursa švajcarskog franka (CHF) u odnosu na Euro.

Za 2023. godinu su planirani veći troškovi interneta, prevashodno zbog većih potreba novog sistema i poštovanja standarda koji zahtijeva da u BIT dijelu, linija 160/160 mora biti

redundantna, odnosno ista linija od 2 različita provajdera u skladu sa standardom EBU R 141 - MITIGATION OF DISTRIBUTED DENIAL OF SERVICE (DDoS) ATTACKS. Takođe će doći do većih troškova interneta u odnosu na prethodnu godinu zbog širenja dopisničke mreže i većim potrebama za „mobilnim“ internetom.

Autorska prava uključuju troškove koji se odnose na zaštitu prava autora muzike (PAM) i godišnju nadoknadu koja se izdvaja za filmski fond Filmskom centru (5% od marketinških prihoda), a planom je predviđen iznos od 115.000 EUR.

Tokom 2023. godine biće izrađene scenografije, novi grafički dizajn i novi vizuelni identitet za različite programske sadržaje. Troškovi scenografije, rekvizite i šminke, planirani su u iznosu od 167.000 EUR i odnose se na scenografiju i „rebranding“ postojećih kao i novouvedene emisije.

Planirana je izrada scenografije u Studiju 1 za prime time emisije i postavka novih led zidova, takođe je neophodna nabavka novog mobijara i rekvizite. U velikom studiju će se raditi nove scenografije za jutarnji program i emisiju Dnevna soba. Osim toga, planom su predviđena sredstva za manja scenska rešenja za potrebe radija, dječijeg programa, KUP-a, ZKP i ostalih redakcija TVCG.

Troškovi angažovanja spoljnih saradnika su planirani u iznosu od 390.000 EUR. Angažovanje spoljnih saradnika su predviđena u više sektora RTCG, kako za potrebe Radija, Televizije i MMC-a, tako i za potrebe Sektora tehnike i produkcije, Servisa itd. Kao ilustrativan primjer ovih troškova možemo navesti da je plan da se tokom godine angažuju i kolumnisti za potrebe portala, takođe na ovoj stavci se evidentiraju naknade članovima revizorskog odbora, kao i asistentima za pomoć u radu lica sa invaliditetom koja su zaposlena u RTCG.

Troškovi zakupa planirani su u iznosu od 220.000 EUR i odnose se na zakup satelita, zakup servera za potrebe portala, troškove zakupa prostora i opreme, transportnih sredstava za prevoz ekipa, poslovnog inventara i opreme itd. Kao razlog rasta planiranih iznosa na ovoj poziciji finansijskog plana možemo navesti da u slučajevima otkaza sopstvene opreme, mora se iznajmiti oprema radi ispunjavanja ugovorenih obaveza i programskih ciljeva. Takođe, prema preliminarnim podacima moguće je da će doći do rasta cijena kako zakupa servera za potrebe portala tako i do rasta zakupa satelita.

Takođe, povećana su izdvajanja na doradama programa i tehničkim uslugama zbog povećanog broja sportskih prenosa reprezentacija za koje koristimo eksterne usluge u vidu grafike i statistike, novih vizuelnih rješenja i rebrendinga postojećih emisija za koje su planirane nove „špice“, foršpane, usluge snimanja jednostavnijih formi u Srbiji a koje planiramo da proširimo i na BiH. Ova stavka podrazumijeva i troškove za tehničku podršku u vidu bina i „rampi“ za snimanja za koja RTCG nema adekvatnu scenu i opremu.

Kada je riječ o indirektnim troškovima, značajno učešće u ovim troškovima imaju troškovi energije planirani u iznosu od 583.000 EUR, a u koje ulaze troškovi električne energije, lož ulja, goriva i maziva.

Planirana su i veća izdvajanja za razne vrste materijala, uslovljena obimom planiranih radova na građevinskom objektu i rastom cijena svih potrošnim sredstava i materijala, od onih za potrebe kancelarijskog poslovanja, elektro, vodovodnog kao i onog za potrebe restorana, održavanja higijene itd.

RTCG će nastaviti da ulaže u edukaciju zaposlenih i u narednom periodu prepoznajući značaj kontinuirane obuke zaposlenih i njihovu važnost za funkcionisanje poslovnog sistema. U saradnji sa domaćim i međunarodnim partnerima i organizacijama, predviđeno je organizovanje i upućivanje zaposlenih na seminare i obuke, kao i organizovanje obuka u RTCG. Služba ljudskih resursa planira edukacije i usavršavanje zaposlenih- od snaženja liderstva i timskog duha do organizovanja radionica i kurseva engleskog jezika. Zatim društveno odgovorne inicijative, od obilježavanja važnih datuma do organizovanja humanitarnih akcija i volonterskih aktivnosti.

Radi bolje preglednosti i evidencije troškova koji se odnose na sponzorstva (u situacijama kada je RTCG medijski pokrovitelj i sl), zatim organizacije Jubileja i sličnih događaja, koji imaju i organizacione troškove uključujući catering, humanitarne akcije, promociju koja se odnosi na panoe i bilborde, društvene mreže, aktivnosti sportskog društva i tome srodne troškove ove godine su predviđena sredstva u iznosu od 50.000 EUR.

Planirani su troškovi za osiguranje imovine i lica u iznosu od 200.000, čiji je iznos uslovljen osiguranjem novih reportažnih kola, novih automobila i opreme.

Zbog velikog obima planiranih radova i važeće zakonske regulative (javnih nabavki) u Finansijskom planu za 2023. godinu su namjenski odvojena sredstva, u iznosu od 127.000 EUR za izradu projektne dokumentacije, stručni nadzor i slične eksterne nefinansijske usluge.

Za određene projekte kao što su projekat klimatizacije, neophodna je izrada novog projekta zbog tehničko tehnološke zastarelosti mreže za sistem HVAC. Postojeći sistem koristi tehnološki zastareli sistem iz perioda useljenja u RTV Dom (1984.-1985.) Osim energetske neefikasnosti, sistem karakteriše i loše opšte stanje razvodne mreže, kao i malo projektovanih zona koje omogućavaju posebnu kontrolu klimatskih uslova u prostorijama. Tako, npr. kada je potrebno hladiti studija u kojima se nalazi veliki broj uređaja koji imaju značajanu disipaciju toplote, istovremeno se hlade i kancelarijski prostori, jer su u sklopu iste zone, pa se na taj način stvara nepovoljno radno okruženje. Projektom će se tražiti korišćenje novih tehnologija, posebno fokusiranih na visoku energetska efikasnost. U narednoj godini su planirana ispitivanja kapaciteta podzemnih voda na parceli RTCG-a, kako bi se na osnovu tih rezultata moglo primijentirati najefikasnije rješenje za projektovanje sistema klimatizacije.

Projekat izrade snimka trase, priključaka i priključnica instalacije jake struje trase. RTCG ne posjeduje većinu projektne dokumentacije iz perioda gradnje RTV Doma. Predmetna dokumentacija je spaljena u požaru neposredno nakon useljenja u zgradu. Kako je vremenom

došlo i do velikog broja promjena na ovom sistemu, od kojih je samo dio dobro dokumentovan, neophodno je izraditi planove postojećeg stanja trasa instalacija jake struje.

Projekat tehničkog sistema za opremanje informativnog studija na I spratu TVCG u prostoru koji se trenutno naziva telekino. Ovaj prostor treba da bude građevinski adaptiran tokom prvog kvartala 2023.godine. Taj novi resurs je potrebno opremiti adekvatnom opremom, koja bi trebalo biti većinski robotizovana, kako bi se kratke informativne forme poput vijesti koje se realizuju na svakih sat vremena, mogle realizovati sa manjim brojem izvršilaca. Nadalje na istoj stavci su planirana sredstva za stručni nadzor nad izvođenjem radova, kao i za revizije projekata.

Opšta tendencija kako na domaćem tako i na ino tržištu je opšti rast cijena kako roba tako materijala, radova posledično vezanih usluga. U takvim uslovima kreiranja Finansijskog plana sve planske veličine su podložne izmjenama. Predloženim Finansijskim planom je pokušano da se uvrste i inflatorna očekivanja kao i dostupnost određenih roba i materijala s obzirom na globalne logističke probleme.

TEKUĆE I INVESTICIONO ODRŽAVANJE

Tabela 7 Tekuće i investiciono održavanje

	Vrsta troškova	PLAN
		2023
1	2	4
	UKUPNO	2.045.350
1	Troškovi održavanja građ.objekta i adaptacija prostora	892.000
2	Troškovi održavanja i suporta tehnol.opreme	906.850
3	Troškovi održav.postr.i opreme RTV doma, video nadzor, rasvjeta	68.500
4	Dorada portala i nadogradnja sistema (CMS)	72.000
5	Troškovi održavanja vozila i GPS	16.000
6	Ostali troškovi	90.000

Ukupni troškovi za tekuće i investiciono održavanje u 2023. godini planirani su u iznosu od **2.045.350** EUR. Ovi troškovi obuhvataju troškove održavanja i suporta tehnološke opreme,

zatim rashode za održavanje i adaptaciju građevinskog objekta, dorade portala, troškove održavanja postrojenja i opreme RTV doma, kao i troškove održavanja vozila.

U 2023. godini je neophodno obezbijediti sredstva koja se odnose na adaptaciju kancelarijskog prostora na prizemlju, I, III, i IV spratu, zatim za hidroizolaciju oko 1.000 m² krovnih površina, zamjenu bravarije (staklenih stijena) na radijskoj strani, zatim zamjenu vrata prozora i spuštenih plafona. Ovi rashodi sadrže i izdatke za priključak kanalizacije na gradsku mrežu i održavanje vodovodne i kanalizacione mreže, kao i održavanje i izradu sanitarnih čvorova prilagođenih potrebama lica sa posebnim potrebama. Predviđena su sredstva i za izradu nadstrešnice za solarne panele. Imajući u vidu da su postojeći podovi u TV studijima 3 i 4 od neadekvatnog materijala tj. itisona, neophodno je te podove uraditi u tehnici samonivelišuće mase kako bi imali karakteristike antistatične frikcije sa malom frikcijom. Takođe su predviđena sredstva za redovne molerske i ostale zanatske radove i sistem za nalivanje zelenih površina. Kako su, zbog sporih tenderskih procedura i manjih ulaganja u prethodnim godinama, sredstva za održavanje zgrade i prateće infrastrukture bila nedovoljna, ove godine je za te namjene opredijeljeno **892.000 EUR**.

Troškovi namijenjeni za održavanje i suport tehnološke opreme planirani su u iznosu od **906.850 EUR**. Naime, projektom digitalizacije i modernizacije proizvodnih kapaciteta u značajnoj mjeri su mogućnosti RTCG za proizvodnju kredibilnih programskih sadržaja podignuti na značajno veći nivo. U tom smislu je neophodno obezbijediti sredstva namijenjena za podršku ključnih djelova sistema u reportažnim kolima, televiziji i radiju, kao i sredstva za preventivno održavanje, monitoring i kontrolu parametara DATA centara. Za normalan rad sistema neophodna je kontinuirana podrška, održavanje i update-i sistema od strane proizvođača opreme i software-a. Standardna podrška za sisteme određuje se godišnjom stopom od 10-15% vrijednosti sistema. Kako bi to bio ogroman trošak za RTCG, odlučili smo se da tražimo produženje podrške samo za najvažnije sisteme, a da ostale probleme rješavamo sami ili nabavkom djelova onda kada se problem desi, čime postižemo značajne uštede na godišnjem nivou. Iznos planiran za podršku i održavanje TV sistema iznosi 350.000 EUR, dok je za održavanje Sistema za proizvodnju vijesti planiran iznos od 210.500 EUR. Za podršku i održavanje radijskog sistema planiran je iznos od 95.000 EUR. Za potrebe održavanja DATA centra predviđen je iznos od 42.350 EUR. Troškovi za održavanje opreme i podršku sistemu u reporatažnim kolima HD5 i HD6 su planirani na iznos od 177.000 EUR. Iznos od 18.000 je namijenjen za održavanje poslovnog informacionog sistema namijenjenog za finansije, komercijalu, marketing, produkciju i druge službe. Iznos od 15.000 EUR je namijenjen za eventualno dodatna održavanja ostale opreme i sistema za proizvodnju i emitovanje medijskih sadržaja.

Na poziciji Dorada portala i nadogradnja sistema su planirana sredstva u iznosu od **72.000 EUR**. Kako su povećane funkcionalnosti portala, ali i obim posla u vidu broja vijesti, neophodno je kreirati novi CMS uz prateći redizajn, prema potrebama zaposlenih u RTCG i korisnika portala, a u skladu sa tehničko-tehnološkim trendovima. Inovacijama ćemo dobiti na brzini postavljanja vijesti i unaprijediti vizuelna rješenja, što sve za cilj ima bolju posjećenost portala. Takođe osnovno tehničko rješenje portala, iako staro preko 11 godina, je ubjedljivo

najbolje i najkopleksnije u zemlji, pa je i pored redovne podrške i održavanja neophodno uraditi novo rešenje. Kao veoma zahtjevno nameće se i migracija cjelokupnog sajta sa kompletnom arhivom što je veoma složen i obiman posao.

Za troškove održavanja postrojenja i opreme RTCG namijenjena su sredstva u iznosu od **68.500** EUR, a odnose se u najvećim iznosima na održavanje čilera (24.000), održavanja video nadzora, kontrole pristupa (7.000), cirkulacionih pumpi (6.000), liftova (5.000), održavanje klima uređaja i servisiranje klima i fen kol aparata (9.500), kontrola i održavanje sistema za dojavu požara (6.000) kao i za održavanje PP aparata i hidranata uz obuku zaposlenih (11.000 EUR).

AMORTIZACIJA

Tabela 8 Amortizacija

	Vrsta troškova	PLAN
		2023
1	2	4
	AMORTIZACIJA	3.085.000

Izvor: Služba finansija

Troškovi amortizacije za 2023. godinu planirani su u iznosu od **3.085.000** EUR, a obračunavaće se u skladu sa odredbama Međunarodnih računovodstvenih standarda i Pravilnika o računovodstvenim politikama.

Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu, Kontnim okvirom i normativnim aktima RTCG, sredstva za digitalizaciju evidentirana su u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 20 i imaju karakter državnih davanja. Standardom je propisano da se državno davanje koje se odnosi na imovinu iskazuje u bilansu stanja kao odloženi prihod, a prihod po osnovu davanja priznaje se u toku vijeka trajanja, odnosno amortizacije sredstava, kroz prihod u iznosu amortizacije. Sredstva su dakle prvo knjižena kao odložen prihod, koji se evidentira u bilansu stanja, a ne u bilansu uspjeha. Tako da se ona prikazuju i na prihodnoj strani kao prihod u iznosu amortizacije digitalne opreme (u okviru Ostalih prihoda), tako i na rashodnoj strani kao amortizacija sredstava za digitalizaciju, što je i prikazano u Finansijskom planu za 2023. godinu.

Planirana sredstva sadrže i amortizaciju sredstva iz procesa digitalizacije u iznosu od 2.520.000 EUR.

PLAN POTREBA ZA INVESTICIONIM ULAGANJIMA ZA 2023

U nastavku je dat predlog potreba za investicijama u 2023. godini.

Tabela 9

Red.br.	Investicije	Iznos u €
1	Nabavka novih vozila	345.000
2	Cloud service	12.000
3	SKS (izrada mrežne infrastrukture - II završna faza)	557.000
4	Zamjena postojećeg vodotornja	54.500
5	Nabavka novih PP aparata	2.500
6	Nabavka i ugradnja novog čilera	161.000
7	Video nadzor II faza	190.000
8	OTT	605.000
9	Digitalizacija programskog arhiva	181.500
10	Oprema za rasvjetu i električne svjetiljke	13.000
11	Oprema za radio	38.500
12	ENG mobilna oprema	138.000
13	Oprema za mobilnu tehniku	60.500
14	Oprema za satelitski prijem signala / antena, LNB-ovi, kontroleri, spectrum analizeri	61.500
15	Sistem hibrida za digitalne telefonske linije u TV	47.000
16	Nabavka i ugradnja klima uređaja	24.200
17	Oprema za novi informativni studio	372.000
18	Studijska oprema	36.500
19	Far za studijsku i terensku upotrebu	47.000
20	Audio oprema za TV - snimanje off-ova	14.500
21	Računarska oprema (kompjuteri, printeri, skeneri i sl.)	100.000
22	Kancelarijski namještaj oprema i inventar	85.000
23	Koprodukcija i nezavisna produkcija	385.000
24	Audio akusticni paneli za virtuelni studio	10.000
25	Projekat novi studio prema Rimskom trgu	60.000
26	Digitalizacija poslovanja	50.000
27	Komentatorske kabine sa pratecom opremom	11.200
28	Softver za OS sa opremom	10.000
29	Ostalo	50.000
		3.722.400

Za sledeću godinu smo planirali djelimičnu obnovu voznog parka s obzirom na to da su 11 vozila koja se trenutno koriste prešla preko 450.000km, a neki od tih vozila i preko 600.000 km,

prosječni vijek raspoloživih vozila je preko 13 godina, a imamo i 8 vozila koja su starija od 20 godina, kao i 2 koja nijesu u voznom stanju. Takođe je u planu nabavka polovnog autobusa od 22-23 sjedišta sa čijom nabavkom bi se potpuno anulirali troškove iznajmljivanja, osim u slučajevima kada se preklapaju prenosi reportažnim kolima van Podgorice.

Cloud service – Sredstva opredijeljena za ove namjene su u skladu sa tendencijama razvoja digitalnih servisa za unaprijeđenje poslovanja RTCG, i u skladu sa planiranim projektima u saradnji sa OEBS-om i ostalim međunarodnim partnerima. Nosilac promjena digitalne transformacije svakako je savremena tehnologija. Digitalizacija studijske tehnike završena je 2019. godine, čime je RTCG dobila najsavremenije tehničke resurse, uključujući i dvoje reportažnih kola. Ovim je napravljen neophodan korak ka savremenom radiodifuznom servisu. Ipak, tehnika sama po sebi nije dovoljna da bismo govorili o suštinskoj transformaciji. Način na koji se tehnološka rješenja koriste kako bi se promijenio i usavršio način rada, proizvodnja sadržaja i funkcionisanje organizacije u cjelini su cilj kojem treba težiti. Ciljana arhitektura treba da se bazira na cloud i open source tehnologijama, uz korišćenje savremenih okvira za razvoj, testiranje i implementaciju. Umjesto glomaznih sistema, procese treba razložiti na manje funkcionalne cjeline kako bi se omogućila što veća fleksibilnost i skalabilnost cijelog sistema.

SKS (izrada mrežne infrastrukture - II završna faza). Radio i Televizija Crne Gore nastavlja realizaciju Glavnog projekta komunikacionog kablovskog sistema i računarske mreže za čitav objekat. Projekat komunikacionog kablovskog sistema obuhvata realizaciju računarske mreže u zgradi RTCG, koja će se prostirati na sedam etaža zgrade RTCG i podrumu, uključujući anekse zgrade i portirnicu. Predviđeno je da se računarska mreža u određenim slučajevima može koristiti i za razvod IP televizije u mreži, kao i za povezivanje internih telefonskih lokala. Takođe, realizovaće se razvodi po hodnicima i na spoljašnjoj strani zgrade, koji bi se koristili za povezivanje informacionih monitora, IP kamera i WiFi internet pristupa. Realizacija ovog projekta predstavlja osnovu za sve nove digitalne servise u okviru poslovanja RTCG. Trenutne mrežne veze su izvedene "ad-hoc", ne poštuju moderne standarde računarskih i generalno IP mreža. Izuzetak je produkciono opreme, čija je mreža riješena projektom modernizacije tehnoloških kapaciteta RTCG.

Zamjena postojećeg vodotornja. Neophodno je nabaviti nove vodotornjeve-rashladne kule zbog tehnološko tehnološke zastarelosti postojećih i prije svega njihove ne funkcionalnosti. Nabavkom došlo bi i do uštede vode, kao i do uštede električne energije zbog bolje efikasnosti novih sistema.

Nabavka i ugradnja novog čilera. U skladu sa rezultatim projektovanja novog sistema za klimatizaciju RTCG bi nabavila novi čiler ili bi ova sredstva preusmjerila na alternativna rješenja koje predviđi projekat. Ukoliko se pokaže da bi od dodavanja redundantnog čilera bez kojeg trenutno radimo, sistemski bilo opravdano nabaviti toplotne, vodene ili neke druge pumpe, ova sredstvar bi na taj način bila utrošena.

OTT platforma. Prateći svjetske trendove Multi-Screen distribucije programa, RTCG je odlučila pokrenuti jedinstvenu OTT (Over The Top) uslugu putem koje će promovisati svoj TV i Radijski

program u Crnoj Gori i inostranstvu. Ova usluga podrazumijeva realizaciju cjelog OTT rješenja uključujući sistem upravljanja digitalnim sadržajima, korisnicima, korisničkim platformama, izradu i prilagođavanje korisničkih aplikacija, primanje, obradu, prilagođavanje i digitalnu zaštitu sadržaja, povezivanje sa sistemima trećih strana, osiguravanje prenosne infrastrukture neophodne za isporuku linearnih i nelinearnih sadržaja - putem otvorene internet infrastrukture - do korisničkih uređaja s fokusom na pametne telefone, tablete, lične računare i pametne televizore. Infrastruktura treba biti dimenzionirana za 100.000 pretplatnika odnosno 5.000 istovremenih korisnika. Na ovaj način RTCG treba sebe da mapira na svjetkoj medijskoj sceni, a prije svega maksimalno olakša pristup svojim sadržajima u skladu sa autorskim pravima na sadržaje.

Digitalizacija programskog arhiva - Sredstva opredjeljena za nastavak projekta digitalizacije programskog arhiva RTCG. Ovo je višegodišnji posao koji treba da rezultira digitalizacijom svih starih medija, strukturisanih u baze podataka sa svim pratećim meta podacima, integrisanim sa sistemima za produkciju, emitovanje programa i OTT. 2022.godina se može smatrati otvaranjem velikih poslova na rješavanju ovih problema. U 2023.godini bi trebalo obezbijediti sistem za trajnu pohranu digitalizovanih materijala, i omogućiti lak pristup istim, radi unošenja metapodataka. Sistem mora biti nadogradiv jer je arhiviranje programa posao koji se nikad ne završava, odnosno traje u kontinuitetu.

Oprema za rasvjetu i električne svjetiljke. Redovne godišnje nabavke za potrebe mobilne i studijske rasvjete, uključujući rezervne sijalice, filtere, alate, kao i potrošni elektro materijal za održavanje energetskih postrojenja u produkcionom lancu RTCG.

Nabavka radijske opreme - mikrofoni, portabilni mobilni setovi za javljanja sa terena, audio snimači, portabilni reporterski snimači zvuka, software-i, radne stanice i ostala neophodna oprema za redovno funkcionisanje Radija Crne Gore u skladu sa PP planom.

Nabavka ENG opreme – 7 kompleta – zamjena starih ENG setova i nabavka nedostajućih, kako bi se moglo obezbijediti da svaki snimatelj ima svoj ENG set u lično zaduženje. Ovo je dugogodišnji cilj i konačno će biti ostvaren u 2023.godini. Kompleti ENG opreme koji se izdaju na jednu osobu, i ona je u potpunosti odgovorna za upotrebu i stanje iste se u praksi pokazao kao najefikasniji u medijima. Ovi kompleti se po pravilu mnogo rjeđe kvare, duži im je vijek trajanja i pouzdaniji su u dužem vremenskom periodu.

Nabavke opreme za potrebe mobilne tehnike – monitori, akumulatori, kompleti mobilne rasvjete, SMPTE fiber optički kablovi za kamere na reportažnim kolima, alati za održavanje opreme, čitači kartica, širmovi za ENG mikrofone, bežični mikrofonski setovi za ENG snimanja, kamere za posebne uglove na sportskim događajima (košarkaške table, odbojkaške mrežice, fudbalski golovi...) slušalice, sistemi za audio koji se povezuju na reporterske telefone za javljanja uživo...

Oprema za satelitski prijem signala / antena, LNB-ovi, kontroleri, spectrum analizeri. Sa povećanjem broja sportskih prenosa javila se potreba za još jednom pouzdanom/profesionalnom antenom za prijemom satelitskog signala. Ovaj iznos je opredjeljen

za nabavku motorizovane satelitske antene prečnika 3,7 m sa LNB-ovima za visoki i niski opseg RF signala, za obje polarizacije (H&V), neophodnim RF kablovima, namjenskim postoljem u skladu sa klimatskim specifičnostima našeg podneblja koje treba da obezbijedi stabilno i sigurno pričvršćivanje antene velikog prečnika za podlogu, sa posebnim kontrolerom za svaki parameter pozicioniranja antene i LNB-ova radi kvalitetnog prijema signala, mobilni RF spektralni analizator za monitoring satelitskih signala u RF spektru.

Sistem hibrida za digitalne telefonske linije u TV. Nakon trogodišnjeg odličnog iskustva sa digitalnom telefonijom koja je postavljena za potrebe programa i produkcija Radija, donijeta je odluka da se i televizijska oprema za telefonsku programsku komunikaciju zamijeni sistemom koji podržava veliki broj linija, istovremenih poziva, audio konferencija, sa mnogo većim kvalitetom audio signala i olakšanom komunikacijom sa više sagovornika. Sistem uključuje redundantne mrežne sisteme, redundantna jezgra hibrida proširiv na veliki broj linija, podrškom za g.722 kodek i SIP telefoniju, sa digitalnim telefonskim aparatim za kontrolu 6/12 linija istovremeno i lakim delegiranjem u program. Kontrolni računari, server ya kontrolni software koji je baziran na HTML5 tehnologiji, integracija u postojeći audio sistem kako bi se obezbijedila puna funkcionalnost.

Nabavka i ugradnja klima uređaja. Zamjena dotrajalih, energetski neefikasnih sistema split sistemima A+ do A+++ efikasnosti na poycijama gdje postojeći sistemi ne daju zadovoljavajuće rezultate i tamo gdje je potrebno imati rezervni sistem, uglavno za hlađenje opreme, koja se nalazi van tehnoloških prostorija.

Oprema za novi informativni studio - Opređeljena sredstva za opremu i integraciju iste za opremanje informativnog studija na I spratu TVCG u prostoru koji se trenutno naziva telekino. Ovaj prostor treba da bude građevinski adaptiran tokom prvog kvartala 2023.godine. Taj novi resurs je potrebno opremiti adekvatnom opremom, koja bi trebalo biti većinski robotizovana, kako bi se kratke informativne forme poput vijesti koje se realizuju na svakih sat vremena, mogle realizovati sa manjim brojem izvršilaca. Oprema mora sadržati robotizovane kamere sa ob, monitor, rasvjetu i prateću opremu, promptere, audio opremu, proširenje na strani matrice za audio i video signale neophodne za taj studio, kao i monitore za scenski dio opreme.

Oprema za studijsku tehniku koja treba da pomogne lakšoj realizaciji studijskih emisija u televiziji, ali i programa koji se proiyvode na radiju za oba medija. U okviru plana za 2023. godinu su SMPTE kablovi za studijske kamere, kontrolni monitori, video kablovi, baterije za bežične sisteme, konverteri signala...

Far za studijsku i terensku upotrebu - Postojeći far je u lošem stanju i nakon više pokušaja popravke odlučeno je da se kandiduje za nabavku novog. Postojeći far je nabavljen '80. godina prošlog vijeka i ima mehaničke kvarove koje u više navrata nismo uspjeli dovesti na nivo koji ne sprječava normalno korištenje fara. Novi far sastojao bi se od samih kolica sa točkovima, hidrauličnom amortizacijom i nivelacijom, svim neophodnim dodatcima za nošenje studijskih, filmskih i eng kamera, pripadajućih šina za kretanje, vođice za kablove i usmjerivače

Audio oprema za TV - snimanje off-ova. Više setova opreme koja se sastoji od mikrofona, nosača za mikrofona, mikrofonskog pretpojačala, audio interface-a za računar, namjenskog računara i absorpcionih audio materijala za snimanje off-ova van studija, u okviru deskova u televiziji kako bi se omogućilo novinarima da lakše i brže završavaju kompletan proces pripreme priloga za montažu, kao i mogućnosti da sami mogu da završe čitav proces bez korištenja montažnih jedinica. Planirana je nabavka 7 setova.

Računarska oprema (kompjuteri, printeri, skeneri i sl.) Računarska oprema koja se u najvećem obimu sastoji od kancelarijskih računara, štampača, skenera i ostale računarske periferije, ali i mrežne opreme i rezervnih dijelova za održavanje računarskog sistema.

Kancelarijski namještaj oprema i inventar. Nabavka stolova, stolica, ormara i ostalog kancelarijskog inventara za potrebe čitave RTCG.

Koprodukcija i nezavisna produkcija. U skladu sa programskim potrebama i zakonskom obavezom sredstva namijenjena za koprodukciju i nezavisnu produkciju iznose 385.000 EUR

Audio akustični paneli za virtuelni studio. Nabavka materijala za akustičnu obradu prostora, kako bi se dodatno poboljšala akustiku virtuelnog studija. Tokom rada se pokazalo da su ravne površine green wall-a isuviše reflektujuće za audio frekvencije i da bi bilo neophodno postaviti panele za apsorpciju i preusmjerenje zvuka na kontra strani i plafonu studija.

Projekat novi studio prema Rimskom trgu. Ukoliko to bude dozvoljeno urbanističko tehničkim uslovima, raspisao bi se međunarodni javni konkurs za najbolje arhitektonsko idejno rješenje izgradnje studija i pripadajućih prostora na površini terase prema Rimskom trgu. Kako bi ta rekonstrukcija objekta RTCG uticala na njegov izgled i dala određenu novu dimenziju, smatramo da je važno da se potraže što kvalitetnija rješenja i da se konkursom motivišu značajni arhitektonski biro i pojedinci.

Digitalizacija poslovanja S obzirom na nove trendove u poslovanju u smislu efikasnosti rada i poboljšanja poslovnih procesa potrebna je i nabavka odgovarajućih softvera i servisa koji će podržati promjene. U toku je izrada strategije digitalizacije poslovanja RTCG (OEBS konsultanti rade na njoj), pa će u zavisnosti od predloženog rešenja biti precizirane specifikacije neophodne najprije opreme, a zatim i servisa odnosno softvera.

Komentatorske kabine sa pratećom opremom. Oprema za komentatorske kabine kako u komentatorskim studijima RTCG, tako i kao dio mobilne opreme na terenu (sportske dvorane i sl.)

Softver za OS sa pratećom opremom. Kako se u 2022. godini neće moći sprovesti procedura nabavke softvera sa pratećom opremom koja bi omogućila sprovođenje „elektronsko“ popisa, to će se ova aktivnost realizovati u 2023. godini

Realizacija ovako ambicioznog plana investicija i tehničkih unapređenja u 2023. godini je podložna promjena u skladu sa opštim ekonomskim kretanjima i stanjem finansija - likvidnosti RTCG i obezbjeđivanjem izvora finansiranja za investicije.

ZAKLJUČAK

Ko što je već napomenuto, izvori sredstava za finansiranje RTCG utvrđeni su Zakonom o nacionalnom javnom emiteru. Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore je regulisano da se iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, preusmjeravaju sredstva na godišnjem nivou u visini od 0.3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike.

Iako u posljednjem periodu poslujemo po modelu koji se zasniva na principima: stabilnosti, nezavisnosti, adekvatnosti i predvidljivosti, fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2021.-2024. godine naznačeno je da negativnom budžetskom rezultatu najviše doprinosi veliko učešće budžetske potrošnje mjereno procentualnim učešćem u BDP-u. Kako je i model po kome se RTCG dominantno finansira, prepoznat kao model koji doprinosi negativnom budžetskom rezultatu, automatski dolazi i do povećanja rizika po stabilnost finansiranja RTCG.

Ukupno planirani prihodi RTCG u 2022. godini iznose 20.908.500 EUR, od čega prihodi za redovno poslovanje iznose 18.3885.000 EUR, dok se na prihode po MRS 20 odnosi iznos od 2.520.000 EUR. Dominantni izvor u ukupno planiranim sredstvima predstavljaju sredstva iz Budžeta Crne Gore. Stabilnost, izvjesnost i redovna dinamika priliva ovih sredstava su garant stabilnosti u poslovanju RTCG, koji presudno utiče na realnost plana prihoda RTCG.

Programski ciljevi i ambiciozni programsko produkcionni planovi, značajna ulaganja u prateću infrastrukturu kao podršku cjelokupnom poslovanju su povećali plan rashoda za 2022.godinu, što nameće obavezu RTCG da bude objektivan, nepristrasan i istinski javni servis svih građana.

Godina koja je za nama, obilježena je raznim vrstama društvenih i ekonomskih nestabilnosti. Najveći ratni sukob u Evropi nakon Drugog svjetskog rata i globalno dvocifrena inflacija su obilježili 2022. godinu. Inflacija nije zaobišla ni Crnu Goru i njenu ekonomiju, što svakako negativno utiče i na stabilnost poslovanja u našoj kući. Nažalost, analizirajući trendove u kojima se krećemo, ni u narednoj godini ne možemo očekivati rad u atmosferi koja je pogodna za ekonomski rast i društveni prosperitet. Ipak, sigurno je da će svi zaposleni u RTCG dati puni doprinos da i u izazovnim trenucima obezbijedimo racionalno poslovanje i postizanjem ušteta na svim vrstama troškova obezbijedi nesmetano funkcionisanje, proizvodnju i emitovanje kredibilnih programskih sadržaja za gledaoce.

Redovno izmirenje obaveza prema zaposlenima, državi, i dobavljačima, uz neometano odvijanje procesa proizvodnje i emitovanja programa predstavlja prioritet u poslovanju RTCG za 2023. godinu.

Generalni direktor RTCG
Boris Raonić , s.r.

